

Kronika

BIBLIOTEKININKYSTĖS IR INFORMACIJOS MOKSLŲ BEI KNYGOTYROS IR DOKUMENTOTYROS INSTITUTAI 2002–2003 METAIS

JULIJA ČEPYTĖ

Vilniaus universiteto Knygotyros ir dokumentotyros institutas,
Universiteto g. 3, LT-2734 Vilnius, Lietuva

Struktūros naujovės Komunikacijos fakultete

VU Senato komisijos 2003 m. sausio 23 d. sprendimu, tobulinant fakulteto struktūrą, buvęs Dokumentinės komunikacijos institutas, sudarytas iš Knygotyros ir Bibliotekininkystės katedrų, pertvarkytas į du savarankiškus institutus: Knygotyros ir dokumentotyros ir Bibliotekininkystės ir informacijos mokslų (šakiniai padaliniai katedrų teisėmis). VU Senato balandžio 24 d. posėdyje pritarta Komunikacijos fakulteto Informacijos ir komunikacijos katedros atkūrimui.

Paskyrimai, naujos pareigos

Senatas 2002 m. gruodžio 17 d. posėdyje prof. D. Kauną patvirtino Komunikacijos fakulteto dekanu. 2003 m. sausio 17 d. fakulteto taryboje doc. A. Pacevičius patvirtintas Komunikacijos fakulteto prodekanu mokslo reikalams.

Senato komisijos 2002 m. spalio 31 d. posėdyje prof. D. Kaunas išrinktas Universiteto bibliotekos paramos fondo „Mokslo šviesa“ valdybos nariu, o gruodžio 17 d. – bibliotekos reikalų darbo grupės nariu. Senato komisijos 2003 m. sausio 23 d. posėdyje patvirtinta jubiliejinių leidinių, skirtų Vilniaus universiteto 425-osioms metinėms, komisija, jos pirmininku – prof. D. Kaunas. Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. sausio 28 d. nutarimu jis paskirtas Lietuviškos spaudos lotyniškais rašmenimis atgavimo 100-mečio minėjimo komisijos nariu (komisija 2003 m. gegužės 20 d. patvirtino renginių programą, Seimo sprendimu 2004-iejį paskelbti Kalbos ir knygos metais, sukaktis įtraukta į UNESCO skelbiamą minėtinų kultūros įvykių kalendorių).

Senato komisijos 2003 m. gegužės 8 d. posėdyje patvirtinta naujos sudėties Komunikacijos fakulteto atestacijos komisija, kurios pirmininkas – prof. habil dr. D. Kau-

nas, tarp narių – doc. dr. M. Prokopčik ir studentas J. Požėla. Tame pačiame posėdyje nutarta rekomenduoti Lietuvos mokslo tarybai kandidatus ekspertus, tarp jų KF prodekaną doc. dr. A. Pacevičių. LMT 2003 m. lapkričio 19 d. nutarimu jis paskirtas Mokslo prioritetų ir vertinimo nuolatinės komisijos nariu.

Senato 2002 m. birželio 20 d. posėdyje patvirtinta atnaujinta „Knygotyros“ redaktorių kolegijos sudėtis: prof. habil. dr. Domas Kaunas – vyriausiasis redaktorius (Vilniaus u-tas); doc. dr. Aušra Navickienė – vyriausiojo redaktoriaus pavaduotoja (Vilniaus u-tas); doc. dr. Elena Macevičiūtė – atsakingoji sekretorė (Vilniaus u-tas); prof. habil. dr. Liivi Aarma (Talino pedagoginis u-tas); prof. habil. dr. Klaus Garber (Os nabriuko u-tas, Vokietija); doc. dr. Audronė Glosienė (Vilniaus u-tas); prof. habil. dr. Leonas Gudaitis (Vytauto Didžiojo u-tas); doc. dr. Osvaldas Janonis (Vilniaus u-tas); habil. dr. Ingė Lukšaitė (Lietuvos istorijos institutas), doc. dr. Juozas Marcinkevičius (Lietuvos mokslų akademijos biblioteka); prof. habil. dr. Krzysztof Migoń (Vroclavo u-tas); doc. dr. Arvydas Pacevičius (Vilniaus u-tas); doc. dr. Baiba Sporane (Latvijos u-tas); prof. habil. dr. Konrad Umlauf (Humboldtų u-tas, Vokietija).

Knygotyros ir dokumentotyros institutas, tęsdamas biografijų žodyno *Knygos veikėjai* rengimą, 2003 m. spalio mėn. 27 d. posėdyje nutarė įtraukti į žodyno redaktorių kolegiją Bibliotekininkystės ir informacijos instituto docentą A. Pacevičių.

Dr. J. Rudžionienė nuo 2003 m. vidurio tapo VU Komunikacijos fakulteto įgaliotuoju asmeniu Lietuvos standartizacijos departamento Technikos komitete LST TK 47 „Informacija ir dokumentavimas“, taip pat Bibliotekų tęstinio mokymo centro (BTMC) BIMi koordinatorė.

2002 m. gruodį doc. A. Glosienė išrinkta Europos bibliotekininkystės ir informacijos mokymo ir mokslinių tyrimų asociacijos EUCLID (European Association for Library and Information Education and Research) tarybos nare.

2003 m. gegužės 15 d. prof. D. Kaunas išrinktas Leibnico draugijos (Leibniz-Sozietaet) Berlyne nariu.

Doc. E. Macevičiūtė 2003 m. lapkričio 21 d. išrinkta Šiaurės šalių tarpkultūrinės komunikacijos tinklo (Nordic Network for Intercultural Communication) tarybos nare.

Dr. N. Keršytė nuo 2003 m. sausio 1 d. tapo Tarpautinės muziejų tarybos (ICOM), veikiančios prie UNESCO Paryžiuje, individualia nare.

Studijos

Papildomos, patikslinamos, rengiamos naujos studijų programos. Knygotyros ir dokumentotyros institutas, rengdamas Leidybos studijų programą, domėjosi artimo profilio specialistų rengimo būkle Lietuvoje. 2003 m. kovo 27 d. surengė seminarą „Knygos gamybos ir rinkos specialistų rengimas Lietuvoje“. Pagrindinis seminaro tikslas – pristatyti ir aptarti knygos gamybos ir rinkos specialistų ruošimo

programas Lietuvos aukštosiose mokyklose. Pranešimus apie siūlomas specialistų rengimo programas skaitė: prof. E. Kibirkštis „Žiniasklaidos technologijų bakalauro bei Grafinių komunikacijų inžinerijos ir vadybos magistro studijų programos Kauno technologijos universitete“, prof. V. Turla „Poligrafijos specialistų rengimas Vilniaus Gedimino technikos universitete“, V. Valčikas „Leidyba Kauno kolegijoje (studijos ir veiklos sritis)“, doc. J. Zinkevičienė „Knygų leidybos ir platinimo rinkos tyrimai“, doc. A. Navickienė „Leidybos specialistų rengimas Vilniaus universitete“.

Bendrame VU Tarybos ir Senato komisijos 2003 m. spalio 9 d. posėdyje patvirtinta nauja Knygotyros ir dokumentotyros instituto parengta ketverių metų trukmės pagrindinių dieninių ir neakivaizdinių studijų programa *Leidyba* (teikiamas laipsnis – komunikacijos ir informacijos bakalauras, 2004 m. numatyta priimti 30 studentų). Tame pačiame posėdyje patvirtinta neakivaizdinių studijų programa *Bibliotekininkystė ir informacija*, parengta Bibliotekininkystės ir informacijos mokslų institute (2004 m. numatyta priimti 30 studentų į neakivaizdinę ir 40 studentų į dieninę studijų programas). Bibliotekininkystės ir informacijos mokslų institutas tikslino *Muziejininkystės* magistro studijų programą.

Baigė studijas. 2003 m. studijas baigė 51 bakalauras: išleista pirmoji Archyvistikos studijų programos laida (16 bakalauro), Bibliotekininkystės ir informacijos programos studijas baigė 35 bakalaurai. Studijas baigė 28 magistrantai: Knygotyros ir dokumentotyros institute Knygotyros programos studijas baigė 1 magistras; išleista pirmoji Leidybos programos magistrų laida (14 magistrų); Bibliotekininkystės ir informacijos mokslų institute Bibliotekų ir informacijos centrų vadybos programos studijas baigė 8 magistrai, išleista pirmoji Muziejininkystės programos magistrų laida (5 magistrai).

Priimta studijuoti. 2003 m. į bakalauro studijų programas priimti 74 studentai: į Archyvistikos programą – 22; Bibliotekininkystės ir informacijos programą – 52. Į magistro studijų programas 2003 m. priimtas 41 studentas: Bibliotekų ir informacijos centrų vadybos programą – 10; Knygotyros – 8; Leidybos – 13; Muziejininkystės – 10.

Doktorantūros studijos. 2003 m. abiejuose institutuose studijavo 13 doktorantų (iš jų 5 Bibliotekininkystės ir informacijos mokslų institute ir 8 Knygotyros ir dokumentotyros institute). 2002 m. spalio 1 d. į doktorantūrą įstojo 3, o 2003 m. spalio 1 d. – 4 doktorantai. Bibliotekininkystės ir informacijos mokslų institute 2002 m. doktorantūros studijas pradėjo Rimvydas Laužikas, Lietuvos etnokosmologijos rinkinių saugotojas (disertacijos tema „Skaitmeninė archeologija muziejuje“, vadovas doc. P. Abarius), Knygotyros ir dokumentotyros institute – Alma Braziūnienė, VU bibliotekos Retų spaudinių skyriaus vedėja (disertacijos tema „Bibliofilija kaip asmenybės raiška: Kazys Varnelis“, vadovas prof. D. Kaunas) ir Inga Petravičiūtė, Archyvų departamento tarnautoja (disertacijos tema „Elektroninių dokumentų kaip sudėtinės Lietuvos valstybinio archyvų fondo dalies vadyba“, vadovė doc. J. Zinkevičienė).

2003 m. spalio 1 d. Bibliotekininkystės ir informacijos mokslų institute į doktorantūrą priimtos Zinaida Manžuch (disertacijos tema „Bendruomenės atmintis: virtualių bibliotekų, muziejų ir archyvų paslaugų modelis“, vadovė doc. A. Glosienė), Irena Krivienė (disertacijos tema „Akademinių bibliotekų informacijos išteklių vadyba“, vadovė doc. M. Prokopčik); Knygotyros ir dokumentotyros institute doktorantūros studijas pradėjo Rūta Gruzdaitytė (disertacijos tema „Prekybos vaidmuo knygų sklaidoje“, vadovas doc. O. Janonis) ir Eglė Akstinaitė (disertacijos tema „Levas Vladimirovas – knygotyrininkas“, vadovas prof. D. Kaunas).

Appinta disertacija. 2003 m. balandžio 11 d. Bibliotekininkystės katedros doktorantė Arida Papaurėlytė apgynė humanitarinių mokslų daktaro disertaciją „Knygos laisvė ir kontrolė Lietuvoje 1918–1940 m“. Doktorantūros komiteto pirmininkė ir darbo vadovė buvo doc. Audronė Glosienė, nariai – prof. Domas Kaunas, prof. Vyginas Bronius Pšibilskis, prof. Viktoras Urbonas, prof. Ona Voverienė, oponentai – prof. K. Sinkevičius ir doc. A. Pacevičius. Darbe disertantė išnagrinėjo ir pateikė išvadas šiais klausimais: 1. Teisiniai spaudos ir informacijos laisvės pagrindai (spaudos ir knyginkystės institutų įstatymai, teisiniai poligrafijos įmonių veiklos pagrindai, bibliotekų veiklos teisinė bazė, autorių teisių apsauga); 2. Valstybės švietimo, kultūros, knygų leidybos ir platinimo politika (valstybės knygų leidybos ir platinimo politika, knygų rinkos sanvoka ir funkcionavimas, autorių honorarai, valstybės bibliotekų politika); 3. Spaudos priežiūra ir kontrolė (valstybinė ir Bažnyčios cenzūra).

Knygos kolegija

Rengiant leidybos specialistus, siekiama palaikyti ir stiprinti ryšius su socialine ir profesine aplinka. 2003 m. kovo 27 d. Knygotyros ir dokumentotyros instituto iniciatyva VU Komunikacijos fakultete buvo įsteigta Knygos kolegija (žr. 1 ir 2 priedus, taip pat *Formatas*, nr. 4, p. 25). Knygos kolegijai buvo pavesta parengti ir įgyvendinti Knygos kultūros premijos nuostatus, inicijuotus Lietuvos spaudos lotyniškais rašmenimis atgavimo 100-mečio minėjimo komisijos (nuostatai priimti Knygos kolegijos 2003 m. rugsėjo 25 d. (žr. 3 priedą), paskelbti leidinyje *Formatas*, nr. 5, p. 12–13). Pagal šiuos nuostatus ateityje bus apdovanojami knygos kultūros kūrėjai ir ugdytojai.

Projektai

2003 m. doc. A. Glosienė ir lekt. R. Petuchovaitė parengė nuotolinio kurso projektą „Projektų rengimas ir valdymas“ (rėmėjai: Mokslo ir studijų departamentas, VU Komunikacijos fakultetas).

Tarptautiniai (mokymo) projektai ir jų diegimas

2002 m. gruodį sėkmingai baigtas įgyvendinti dvejų metų trukmės ES Leonardo da Vinči programos projektas *DEL CIS (Nuotolinis bibliotekininkų mokymas: kompetentingos informacinės visuomenės kūrimas)*. Projekto rezultatas – nuotoliniai kursai, skirti tobulinti Lietuvos ir Latvijos bibliotekininkų informacinę ir technologinę kompetenciją. Rugsėjo 27 d. baigiamajame simpoziume, kuris vyko Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus viešojoje bibliotekoje, buvo pristatyti projekto rezultatai, aptarta nuotolinių studijų perspektyva Lietuvoje ir pasaulyje.

2003 m. rugsėjo 15 d. pasirašyta PHARE 2001 Ekonominės ir socialinės sanglaudos programos projekto *Bibliotekininkų tęstinis mokymas – Lietuvos informacinės visuomenės kompetencijai* įgyvendinimo sutartis. Projekto trukmė – 13 mėnesių (2003 m. rugsėjo 15 d. – 2004 m. spalio 14 d.), jo koordinatorė – doc. A. Glosienė, vicekoordinatorė – dr. J. Rudžionienė, partneriai – Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto Bibliotekininkystės ir informacijos mokslų institutas, Vilniaus apskrities A. Mickevičiaus viešoji biblioteka, Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, Klaipėdos universiteto biblioteka ir UAB „MicroLink Netcoms“.

2003 m. rugpjūčio–lapkričio mėn. įgyvendintas Atviros Lietuvos fondo projektas *Europos Sąjungos struktūriniai fondai ir bibliotekos: galimybių studija*.

Publikacijos

Monografijos. Doc. Elena Macevičiūtė iš anglų kalbos išvertė Christine L. Borman knygą „Nuo Gutenbergo iki globalios informacijos infrastruktūros“ (Kaunas: Poligrafija ir informatika, 2003. 328 p.). Knygos leidimą iš dalies finansavo Atviros Lietuvos fondas ir Atviros visuomenės institutas Budapešte (Vidurio Europos universiteto Vertimų projektas). Knygos autorė lietuviškojo leidimo pratarinėje pažymi: „Nors daugelis kolegų Lietuvoje perskaitė knygą anglų kalba, jos vertimas pasieks daug platesnę praktikų, studentų ir tyrinėtojų auditoriją gimtąja kalba“.

Mokomieji leidiniai. Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka išleido A. Glosienės ir R. Petuchovaitės mokomąją knygą „Projektų valdymo ABC bibliotekininkams“ (Vilnius, 2003. 70 p.) (rec.: Tamošiūnaitė, Genovaitė. Projektinei veiklai skatinti. *Tarp knygų*, 2003, birželis). VU leidykla išleido Komunikacijos fakulteto studentams doc. Osvaldo Janonio ir bendraautorių parengtos metodikos priemonės „Studijų darbų metodiniai nurodymai“ 2-ąją pataisytą ir papildytą leidimą (Vilnius, 2003. 59 p.) ir Danutės Kastanauskaitės mokomąją knygą „Bibliografinis dokumentų aprašas“ (Vilnius, 2003. 217 p.). Pasirodė Remigijaus Misiūno knyga (autorius vadinama studijų medžiaga) „Knygų leidyba pasaulyje“ (Vilnius: Versus Aureus, 2003. 167 p.) (kolegų doc. A. Navickienės, prof. V. Stonienė, dr. V. Černiauskaitės recenzijas žr.: *Formatas*, 2003, nr. 4).

Kultūros paveldo leidiniai. Prof. D. Kaunas rengė spaudai Nepriklausomos Lietuvos Respublikos kariuomenės Vyriausiojo štabo karininko, švietėjo ir bibliofilo mjr. Petro Jakšto (1899–1988) rankraštinio palikimo veikalus. Išleistos dvi P. Jakšto knygos: „Tilžės bažnyčios. Kuršiai ir jų kalba“ (Vilnius: Seimo leidykla, 2003. 64 p.) (D. Kaunas sudarė, spaudai parengė ir parašė pratarinę) ir P. Jakšto asmeninės bibliotekos istorija „Knygos“ (Vilnius: UAB „Petro ofsetas“, 2003. 169 p.) (D. Kaunas sudarė, parašė įvado straipsnį ir paaiškinimus) (rec.: Baziūnienė, Alma. Petro Jakšto „Knygos“. *Literatūra ir menas*, 2003, birž. 27; Černeckis, Gintautas. Petro Jakšto bibliofilinis veikalas „Knygos“. *Plungė*, 2003, rugpj. 19; Dobranskienė, Romualda. Žmogus ir knyga. *Pamarys* (Šilutė), 2003, geg. 30; Gudaitis, Leonas. Ypatinga meilė – knygai. *Formatas*, 2003, nr. 4; Lietuvninkaitė, Nijolė. Prasminga pažintis su bibliofilu Petru Jakštu. *Mokslo Lietuva*, 2003, rugs. 25; Raguotienė, Genovaitė. Apie Petro Jakšto „Knygas“. *Knygotyba*, 2003, t. 40). Pasirodė doc. A. Pacevičiaus (su bendraautoriais) knyga „Žemaičių Kalvarija: vienuolynas, bažnyčia ir Kryžiaus kelio stotys“ (Vilnius: Dailės akademija, 2003).

Rodyklės, kiti informaciniai leidiniai. Knygotyros katedra 2002 m. išleido informacinį leidinį „Martyno Mažvydo bibliofilų klubas: žinių knygelė“, kurią sudarė ir pratarinė „Bibliofilų savastis ir priedermės“ parašė prof. D. Kaunas.

Minint doc. Stasės Matulaitytės jubiliejinę sukaktį 2003 m. išleista jos 1958–2002 m. darbų ir literatūros apie ją bibliografijos rodyklė (514 įrašai), parengta Mildos Matulaitytės, redaguota O. Janonio, su doc. Ž. Zaveckienės pratarine „Atkakli suvalkietė iš Parausių“.

Elektroninės publikacijos. Gavusi Atviros Lietuvos fondo paramą, doc. A. Glosienė parengė studiją „Europos Sąjungos struktūriniai fondai ir bibliotekos: galimybių studija“ (Vilnius, 2003. 60 p.). Elektroninę studijos versiją galima rasti šiuo adresu: <http://www.utena-on.lt/est>.

Konferencijos ir kiti renginiai

Vaclovo Biržiškos skaitymai. 2002 m. gruodžio 2 d. vyko VU Bibliotekiniškystės katedros 50-osioms metinėms skirtas dvilyktasis „Skaitymų“ seminaras. Atidaryme pradžios žodį tarė Bibliotekiniškystės katedros vedėja doc. dr. Audronė Glosienė. Buvo perskaityti šie pranešimai: *Vaclovo Biržiškos pastabos Mykolo Biržiškos knygoje „Lietuvių tautos kelias“* (doc. dr. Genovaitė Raguotienė), *Apie Vaclovo Biržiškos įvadą knygai „Burba ir Šliūpas“* (doc. dr. Bronius Raguotis), *prof. V. Biržiška – Bibliologijos katedros steigėjas* (dr. Violeta Černiauskaitė), *Vilniaus universiteto Bibliotekiniškystės katedros kūrimosi klausimu* (prof. habil. dr. Klemensas Sinkevičius), *Lietuvos žydų knygos bibliografiniai šaltiniai* (dr. Larisa Lempertienė, Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka), *Lituanika „Lenkų rašytojų slapyvardžių žodyne“*

(Jonas Mačiulis, Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo biblioteka), *Bibliotekos Stanislovo Čerskio kelionės po Vakarų Europą korespondencijoje (1819–1820 m.)* (doc. dr. Arvydas Pacevičius), *Jei negali nerašyti – rašyk (kuriantys bibliotekininkai)* (doc. dr. Žiedūnė Zaveckienė), *Kultūros vertybių vertinimo prioritetai Lietuvos muziejuose XIX–XX a.* (dr. Nastazija Keršytė). Skaitymų pabaigoje buvo aptarti pranešimai, ateities planai, vyko diskusijos.

Knygotyros konferencija. 2003 m. rugsėjo 18–19 d. Knygotyros ir dokumentotyros institutas surengė knygotyros konferenciją „Knygos nuosavybės ženklai kaip knygos kultūros paveldas“ (žr.: *Literatūra ir menas*, 2003, spalio 3, p. 2, 19; *Šiaurės Atėnai*, 2003, rugsėjo 27, p. 4). Konferencijos rengimo komitetas: pirmininkas prof. habil. dr. Domas Kaunas (Lietuva), pirmininko pavaduotoja doc. dr. Aušra Navickienė (Lietuva), sekretorė Iveta Jakimavičiūtė (Lietuva); nariai: prof. dr. Liivi Aarma (Estija), Birutė Butkevičienė (Lietuva), dr. Tiiu Reimo (Estija), Eugenija Rimkūnienė (Lietuva), Viesturs Zanders (Latvija), doc. dr. Julija Zinkevičienė (Lietuva). Pagrindiniai rėmėjai: Vilniaus universiteto biblioteka ir Šiaulių apskrities viešoji P. Višinskio biblioteka. Konferencijoje veikė 4 sekcijos: VU bibliotekos P. Smuglevičiaus salėje – *Knygos nuosavybės ženklų sklaida ir kultūrinis tapatumas*, *Knygos nuosavybės ženklų tipologija*, *Ženklų sklaida ir kultūrinis tapatumas*, P. Višinskio viešojoje bibliotekoje – *Kolekcijos ir kolekcininkai*. Pranešimus skaitė KF institutų dėstytojai, doktorantai, kitų Lietuvos aukštųjų mokyklų ir bibliotekų atstovai, svečiai iš užsienio. Rugsėjo 18 d. VU bibliotekos P. Smuglevičiaus salėje skaityti pranešimai: *Knygos nuosavybės ženklas kaip knygos bibliofilinės vertės rodiklis (Kazio Varnelio bibliotekos pagrindu)* (Alma Braziūnienė, Vilniaus universitetas); *Knygos nuosavybės ženklų atribucijos problemos* (Larissa Petina, Estijos nacionalinė biblioteka); *Knygos nuosavybės ženklai ir įrašai jose kaip knygos ir skaitytojų istorijos šaltinis (XV–XVIII a. Silezijos pavyzdys)* (prof. habil. dr. Krzysztof Migoń, Vroclavo universitetas); *Knygos nuosavybės ženklai ir jų savitumai šaltinotyros požiūriu* (doc. dr. Aušra Navickienė, Vilniaus universitetas); *Šiuolaikinis lietuvių ekslibrisas – meninės komunikacijos forma* (Ieva Pleikienė, Vilniaus dailės akademija); *Knygos nuosavybės ženklai kaip knygos kultūros istorijos šaltinis* (Sigitas Lūžys, Kauno apskrities viešoji biblioteka); *Ekslibriso klausimai Vinco Kisarausko laiškuose* (prof. habil. dr. Vytenis Rimkus, Šiaulių universitetas); *Senujų knygos nuosavybės ženklų tipologija* (doc. dr. Arvydas Pacevičius, Vilniaus universitetas); *Karininko knygos ženklai: Petras Jakštas* (prof. habil. dr. Domas Kaunas, Vilniaus universitetas); *Senujų knygų antspaudai Latvijos nacionalinėje bibliotekoje* (Lilija Limane, Latvijos nacionalinė biblioteka); *Brolijų knygos: istoriniai dokumentai ar atskiri dailės kūriniai?* (dr. Jolita Liškevičienė, Vilniaus dailės akademija); *Lietuvos sakraliniai knygos ženklai XVI a.–XX a.* (Jonas Nekrašius, Šiaulių universitetas); *Baltijos centrinės bibliotekos knygų nuosavybės ir dovanojimo ženklai* (Viesturs Zanders, Latvijos universitetas); *Užrašas autoriaus dovanotoje knygoje: autografas ar donacinis įrašas?*

(dr. Daiva Narbutienė, Lietuvos mokslų akademijos biblioteka); *Lietuviški nuosavybės ženklai Estijos knygų rinkiniuose* (dr. Tiiu Reimo, Estijos akademinė biblioteka); *Knygos nuosavybės ženklų istorija (Šiaurės Estijos regiono dvasininkų rankraštiniai įrašai)* (prof. dr. Liivi Aarma, Talino pedagoginis universitetas); *Lietuvos mokslų akademijos bibliotekos Senosios periodikos skyriaus fondo knygų ženklai* (Aida Grybienė, Lietuvos mokslų akademijos biblioteka); Rugsėjo 19 d. išvažiuojamosios sesijos Šiaulių apskrities viešojoje bibliotekoje pranešimai: *Knygos nuosavybės ženklų kaupimo, populiarinimo ir klasifikavimo ypatumai P. Višinskio viešojoje bibliotekoje* (Laima Naujokienė, Šiaulių apskrities P. Višinskio viešoji biblioteka); *Vytauto Steponaičio knygos nuosavybės ženklų kolekcija* (Jolita Steponaitienė, Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka); *Šešių kartų knygos nuosavybės ženklai: von Pahlen šeimos biblioteka* (Mare Luuk, Estijos akademinė biblioteka); *Asmeninių ekslibrisų kolekcijų integracija į knygos kultūros paveldą (Leono Jonaičio rinkinys)* (dr. Nijolė Lietuvninkaitė, Kauno technologijos universiteto biblioteka). Konferencijos dalyviai apžiūrėjo P. Višinskio viešojoje bibliotekoje kuriamą Knygos ženklų muziejų.

Pranešimai kitose konferencijose ir įvairiuose renginiuose. Doc. A. Glosienė 2003 m. vasario 28 d. skaitė pranešimą *Šiuolaikinės bibliotekos samprata* Kauno technologijos universitete vykusioje mokslinėje konferencijoje „Šiuolaikinės architektūros problemos“, gegužės 12 d. – pranešimą *Bibliotekos žinių visuomenėje* LR Seime vykusioje konferencijoje „Bibliotekos vaidmuo informacinėje visuomenėje“, 2003 m. lapkričio 27 d. – pranešimą *Europos Sąjungos struktūriniai fondai ir bibliotekos* Utenos A. ir M. Miškinų viešojoje bibliotekoje vykusiame seminare bibliotekų darbuotojams „Europos Sąjungos fondai ir bibliotekos: galimybės ir grėsmės“.

Doc. A. Pacevičius 2003 m. birželio 14 d. Troškūnuose vykusioje mokslinėje konferencijoje „Troškūnai: praeitis, dabartis, ateitis“ skaitė pranešimą *Troškūnų bernardinų vienuolyno biblioteka*, liepos 25–26 d. Žemaičių Kalvarijoje vykusioje mokslinėje konferencijoje „Iš Žemaičių Kalvarijos ir jos apylinkių istorijos“ – pranešimą *Žemaičių Kalvarijos dominikonų biblioteka*, rugsėjo 3 d. Martyno Mažvydo bibliofilų klubo posėdyje Vilniuje – stendinį pranešimą *Vilniaus universiteto bibliotekos paleotipų savininkai: bibliofilai, skaitytojai ar vartotojai*.

Doc. O. Janonis 2003 m. lapkričio 12 d. VU KF Žurnalistikos instituto surengtoje konferencijoje „Lietuvių periodikai – 180 metų“ skaitė pranešimą *Bibliografinis metodas spaudotyroje*.

Knygotyros ir dokumentotyros instituto doktorantė Audronė Svėrienė skaitė pranešimą *Vadovėlio kultūra: informacinės priemonės mokykliniuose istorijos ir geografijos vadovėliuose (1990–2002)* LR Švietimo ir mokslo ministerijos, Vilniaus pedagoginio universiteto ir Rygos mokytojų rengimo ir švietimo vadybos akademijos 2003 m. kovo 20–21 d. surengtoje IX tarptautinėje mokslinėje konferencijoje „Švietimo reforma ir mokytojų rengimas. Aukštojo ir vidurinio mokslo sanglauda: ugdymo turinio ir

didaktikos tradicijos ir kaita“; Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto, Lietuvos istorijos instituto ir Švietimo plėtotos centro Vadovėlių centro surengtoje mokslinėje konferencijoje „Istorijos vadovėliai kaip tyrimo objektas“ ji skaitė pranešimą *Istorijos vadovėlių leidyba Lietuvoje (1990–2002 m.)*.

Prof. D. Kaunas dalyvavo visuomeniniuose šviečiamuosiuose renginiuose, kuriuose skaitė paskaitas ir pranešimus: respublikinėje moksleivių konferencijoje „Aušrai – 120“ (Vilniaus pedagoginiame universitete 2003 m. balandžio 15 d.); Šilutės miesto 2003 m. šventėje (Frydricho Bajoraičio viešosios bibliotekos renginyje „Prie Šilutės knygos versmės“ gegužės 31 d.); Martyno Jankaus gimimo dienos minėjime „Sueiga pas Martyną Jankų Bitėnuose“ (rengė Pagėgių savivaldybė, M. Jankaus memorialinis muziejus ir Šilutės laikraštis „Šilokarčema“ rugpjūčio 8 d.); Petriui Jakštui skirtuose šviečiamuosiuose renginiuose: Rokiškyje (rengė Komunikacijos fakulteto studentai, Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos kariūnai ir Rokiškio viešoji biblioteka spalio 28 d.), tas pat, tik iškilmingiau ir gausesnei auditorijai – lapkričio 18 d. Lietuvos karo akademijoje.

Tęstinio ir nuotolinio mokymo kursai, seminarai, konferencijos. 2003 m. kovą doc. A. Glosienė skaitė pranešimą *DEL CIS: bibliotekinių nuotolinių studijų projektas* Leonardo da Vinčio programos Lietuvoje organizuotame elektroninio mokymosi projektų seminare Vilniuje, gegužės 8 d. – pranešimą *Nuotolinis bibliotekinių mokymas: kompetentingos informacinės visuomenės kūrimas* anglų kalba tarptautinėje konferencijoje Kauno technologijos universitete „TELDA'03 informacinėmis technologijomis grįstas mokymasis skaitmeniniame amžiuje“.

2003 m. vasario 26–27 d. ir gegužės 6–7 d. doc. A. Glosienė vedė tęstinio mokymo kursus Marijampolės rajono savivaldybės bibliotekos darbuotojams (32 val.), kovo 28 d., balandžio 15 ir 17 d., gegužės 13 ir 15 d. – VGTU bibliotekos darbuotojams (20 val.). Ji skaitė paskaitas Molėtų, Kaišiadorių, Plungės savivaldybių ir Kauno apskrities viešosiose bibliotekose, Lietuvos mokslų akademijos bibliotekoje ir Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje balandžio 4 d. vykusiame Demokratinės politikos instituto organizuotame seminare viešųjų bibliotekų darbuotojams.

Ramunė Petuchovaitė 2003 m. lapkričio 24–26 d. VU Komunikacijos fakultete vedė ir koordinavo tęstinio mokymo kursus viešųjų ir mokyklų bibliotekų bibliotekininkams „Skaitmeninės bibliotekos ir bendruomenės“. Bibliotekų kvietimu ji skaitė paskaitas ir vedė seminarus. 2003 m. balandžio 25 d. Lietuvos medicinos bibliotekoje skaitė paskaitą *Palanki vartotojui biblioteka: metaforos, etinės nuostatos ir kompetencijos*. Ji vedė mokomuosius seminarus Marijampolės P. Kriaučiūno viešojoje bibliotekoje – *Personalo ir permainų valdymas bibliotekose* (2003 m. vasario 28 d.) ir *Profesinė etika ir intelektualinė laisvė* (2003 m. gegužės 13 d.), Šilutės rajono savivaldybės F. Bajoraičio viešojoje bibliotekoje – *Projektų valdymas* (2003 m. birželio 6 d.), Pedagogų profesinės raidos centre mokyklų bibliotekininkams – *Fondoieška ir projektų*

rengimas (2003 m. kovo 14 d. ir gegužės 21 d.). VU Komunikacijos fakultete 2003 m. kovo 5 d. R. Petuchovaitė vedė informacinį seminarą *ES 6-oji bendroji MTP programa: struktūra ir galimybės dalyvauti*.

Tarptautiniai ryšiai

Doc. A. Glosienė 2003 m. kovo 13–14 d. dalyvavo baigiamojoje Europos Sąjungos projekto PULMAN konferencijoje „Viešosios bibliotekos, muziejai ir archyvai: mokytis vieniems iš kitų elektroninėje Europoje“ Oeirase (Portugalija); kovo 29–30 d. – tarptautiniame pasitarime Šiaurės-Baltijos bibliotekininkystės ir informacijos doktorantų rengimo klausimais Stokholme (Švedija); liepos 31–rugpjūčio 1 d. – Europos bibliotekininkystės ir informacijos mokymo ir mokslinių tyrimų asociacijos EUCLID (European Association for Library and Information Education and Research) ir Šiaurės Amerikos bibliotekininkystės ir informacijos mokymo asociacijos ALISE (Association for Library and Information Science Education) konferencijoje „Nuolatiniai pokyčiai: kaip jie valdomi bibliotekininkystės ir informacijos mokyme?“; rugsėjo 3–4 d. – tarptautiniame ES EQUAL projektų koordinatorių pasitarime Kembridže (Jungtinė Karalystė)

Doc. A. Glosienė ir R. Petuchovaitė 2003 m. rugpjūčio 1–9 d. dalyvavo 69-ojoje IFLA generalinėje konferencijoje Berlyne (Vokietija).

Doc. E. Macevičiūtė 2002 m. gruodį dalyvavo Latvijos universiteto magistro programos „Informacijos sistemų administravimas“ ekspertizėje, buvo 2003 m. birželio 1–3 d. vykusio 8-ojo Tarptautinio sveikatos informacijos vadybos tyrimų simpoziumo programos komiteto sekretorė (Borasas, Švedija), 2003 m. rugpjūčio 17–22 d. Trondheime (Norvegija) organizuotos 7-osios Europos skaitmeninių bibliotekų tyrimo ir technologijos konferencijos (7th European Conference on Research and Advanced Technology for Digital Libraries) programos komiteto narė.

Pranešimai, paskaitos, seminarai, kursai užsienyje. 2002 m. lapkričio 14–16 d. doc. A. Glosienė skaitė pranešimą *DEL CIS projektas. Nuotolinis bibliotekininkų mokymas: kompetentingos informacinės visuomenės kūrimas* Sofijos universitete (Bulgarija) vykusioje 4-ojoje tarptautinėje konferencijoje „Bibliotekos, pilietinė visuomenė ir socialinė plėtra“ (finansavo konferencijos organizatoriai ir ES Leonardo da Vinčio programos projektas DELCIS).

R. Petuchovaitė 2003 m. sausį kasmetiniame (vienuoliktajame) BOBCATSSS simpoziume, vykusiam Torunėje (Lenkija), su bendraautoriais Davidu Bawdenu ir Polona Vilar skaitė pranešimą *ES įtaka nacionalinei informacijos politikai: Lietuvos, Slovėnijos ir Jungtinės Karalystės pavyzdžiai*; 2003 m. spalio 23 d. Oslo universitetinio koledžo seminare (Norvegija) „Viešųjų bibliotekų vaidmuo formuojant vietos bendruomenes“ – pranešimą *Jaunimo demokratijos mokymas: viešosios bibliotekos vaidmuo ir galimybės (Vilniaus centrinės bibliotekos atvejis)*.

Pagal Atviros visuomenės instituto Budapešte vykdomą bibliotekinių mokymo centrų plėtros programą 2003 m. buvo rengiami seminarai užsienio bibliotekininkams: balandžio 5–9 d. Prahoje, Čekijos nacionalinėje bibliotekoje vykusiame seminare *Bibliotekos vieta pilietinėje visuomenėje* dalyvavo dr. J. Rudžionienė (Bibliotekinių tęstinio mokymo centro (BTMC) – BIMi koordinatore), reprezentavusi VU KF BIMi Bibliotekinių tęstinio mokymo centro veiklą; balandžio 7–8 d. Gruzijos nacionalinės bibliotekos ir Gruzijos bibliotekinių draugijos kvietimu Tbilisyje, o gegužės 19–20 d. Mongolijos nacionalinės bibliotekos kvietimu Ulanbatore doc. V. Mozūraitė vedė seminarus mokyklų bibliotekininkams *Mokyklos biblioteka kaip mokyklos informacijos centras*; doc. A. Glosienė vedė seminarą *Nauji bibliotekos vaidmenys šiuolaikinėje visuomenėje* Mongolijos bibliotekininkams Ulanbatore (gegužės 17–19 d.), Tbilisio universiteto bibliotekoje Gruzijos bibliotekininkams (birželio 10–11 d.), Ukrainos bibliotekininkams Kijeve (rugsėjo 24–25 d.), Kirgizijos bibliotekininkams (spalio 1–3 d.).

Dr. J. Rudžionienė Baltarusijos valstybinio universiteto kvietimu 2003 m. sausio 28–29 d. dalyvavo pagal Baltarusijos projektą vykusioje žiemos mokykloje „Aktualios tęstinio bibliotekinio mokymo problemos“, kur skaitė pranešimus *Nuotolinis mokymas tęstiniame bibliotekiniame mokyme* ir *Bibliotekininkystės ir informacijos specialistų tęstinis mokymas Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto BTMC centre*.

R. Petuchovaitė 2003 m. spalio 5–10 d. pagal dvišalę Čekijos ir Lietuvos švietimo ir mokslo ministerijų sutartį Prahos Karlo universitete vedė trumpą intensyvų kursą studentams *Bibliotekų ir informacijos paslaugų permainų valdymas*.

Prof. D. Kaunas dalyvavo Lemonte (Iliojaus valstija, JAV) 2003 m. gegužės 21–25 d. vykusiame XII pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziume, kurio plenarinėje sesijoje skaitė pranešimą *Mažosios Lietuvos kultūros istorijos paveldas: išsaugojimo ir aktualizavimo reikmės*, pagal Sokrato-Erazmo programą Berlyno Humboldtų universiteto Bibliotekininkystės institute 2003 m. liepos 1–7 d. skaitė paskaitas.

Doc. E. Macevičiūtė 2003 m. kovo 17–20 d. tarptautiniame seminare „Tarpkultūrinė komunikacija ir verslas“ (Angulemas, Prancūzija) skaitė pranešimą *Lietuvos verslininkų komunikacija su užsienio partneriais*, 2003 m. birželio 1–3 d. 8-ajame Tarptautiniame sveikatos informacijos vadybos tyrimų simpoziume (Borasas, Švedija) su bendraautoriais L. Hōglund ir T. Wilson – pranešimą *Pasitikėjimas sveikatos apsauga ir informacija*, 2003 m. spalio 22 d. tarptautinėje konferencijoje „Skandinavijos šalių ir Rusijos įvaizdžiai“ su L. Hōglund – pranešimą *Kaip Švedijos studentai įsivaizduoja Rusiją*, 2003 m. lapkričio 21–23 d. Šiaurės šalių tarpkultūrinės komunikacijos konferencijoje Geteborge (Švedija) – pranešimą *Lietuvių komunikacija su svetimaisiais*.

Doktorantė Kristina Žemaitytė 2003 m. birželio 6–7 d. IX tarptautinėje bibliofilų konferencijoje, vykusioje Taline, skaitė pranešimą *Lietuvos bibliofilų bibliotekų tyrimas: anketinis metodas*.

Studijos, stažuotės, stovyklos užsienyje. Du dėstytojai buvo išvykę į mokslines stažuotes Švedijoje. Pagal Lietuvos mokslų akademijos pasirašytą sutartį su Karališkąja Švedijos literatūros istorijos ir senovės mokslų akademija 2003 m. vasario 3–16 d. prof. D. Kaunas stažavo Stokholmo mokslo institucijose. Doc. dr. A. Pacevičius vasarį–kovą buvo mokslinėje stažuotėje Švedijoje, Boraso universitetiniame koleidže, taip pat Lenkijoje, Torunės universiteto Istorijos fakulteto Archyvistikos katedroje šio universiteto ir Lenkijos archyvistų draugijos (vadovas dr. Waldemar Chorażyczewski) kvietimu. Torunėje vasario 5–6 d. jis skaitė pranešimus *Archyvistika Lietuvoje po 1990 metų, Knygos ir bibliotekų istorija Lietuvoje: naujos tyrimų kryptys*.

Bibliotekininkystės ir informacijos mokslų instituto lektorė Ramunė Petuchovaitė 2003 m. liepos 13–20 d. kartu su šešiais Komunikacijos fakulteto studentais dalyvavo Zawoje (Lenkija) vykusiame tarptautiniame studentų vasaros seminare „Informacija apie ES: kokia ji yra ir kokia turėtų būti“.

Užsienio svečiai. 2003 m. lapkričio 5 d. Komunikacijos fakulteto dėstytojai, magistrantai ir doktorantai, Lietuvos bibliotekų ir muziejų darbuotojai buvo pakviesti į skaitmeninimo programų ir projektų seminarą, kurį vedė Čekijos nacionalinės bibliotekos direktoriaus pavaduotojas p. Adolf Knoll, UNESCO programos *Pasaulio atmintis* Technologijos pakomitečio narys, Čekijos Respublikos nacionalinių programų *Skaitmeninė prieiga prie retų dokumentų bibliotekose* ir *Skaitmeninė biblioteka* koordinatorius, atstovaujantis ČNB pasauliniame projekte *Biblioteca Universalis*. Jis atskleidė ČNB ir kompanijos „AIP Beroun Ltd.“ nuo 1992 m. sukaupią patirtį ir pasiektus rezultatus dalyvaujant kultūros paveldo skaitmeninimo projektuose: 1996 m. pradėta programa *Memoriae Mundi Series Bohemica* (http://www.nkp.cz/o_knihovnach/konsorcia/VISK/VISK6.htm), pagal kurią iki 2000 m. pabaigos buvo sukaupia per 425 tūkst. skaitmeninių dokumentų puslapių / vaizdų iš ČNB ir kitų šalies bibliotekų, muziejų, archyvų, bažnyčių, pilių rinkinių; 2000 m. pradėta laikraščių ir mikrofilmų skaitmeninimo programa *Kramerius* (http://www.nkp.cz/o_knihovnach/konsorcia/VISK/VISK7.htm), kuri šiuo metu savo archyve turi daugiau nei 800 tūkstančių skaitmenintų puslapių; 2003 m. lapkritį bus pristatytas naujasis skaitmeninimo projektas *Manuscriptum* (<http://www-manuscriptorium.com/>), kurio tikslas – sukaupiti ir padaryti prieinamus istorinių rankraščių duomenis gausiam mokslininkų ir tyrinėtojų būriui.

PRIEDAI

1 priedas

KNYGOS KOLEGIJOS NUOSTATAI

Bendroji dalis

Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto Knygotyros ir dokumentotyros institutas yra mokymo ir mokslo įstaiga, rengianti knygotyros, dokumentotyros, knygų leidybos ir platinimo bei kitus dokumentinės komunikacijos specialistus ir atliekanti šios srities mokslinius tyrimus.

Institutas bendradarbiauja su Lietuvos ir kitų šalių aukštosiomis mokyklomis kurdamas ir tobulindamas studijų programas bei jas vykdydamas.

Savo veikloje Knygotyros ir dokumentotyros institutas vadovaujasi Vilniaus universiteto statutu ir Lietuvos Respublikos įstatymais.

Institute dirba kvalifikuoti dėstytojai, kurie savo turimas žinias perduoda studentams paskaitų, seminarų ir praktinių užsiėmimų metu.

Tobulinant studijų kokybę stengiamasi rasti įvairesnių formų, kaip perteikti naujausią informaciją knygų leidybos ir platinimo srityje. Tam ypač svarbus bendradarbiavimas su profesine aplinka, kuri gali užtikrinti Knygos kolegiją, sudaryta iš knygos gamybos, leidybos ir platinimo specialistų.

Knygos kolegijos tikslas ir uždaviniai

Tikslas – konsultuoti ir teikti paramą, rengiant knygų leidybos ir platinimo profesionalus, kurie atitiktų Lietuvos rinkos poreikius ir galėtų tobulinti esamą knyginkystės sistemą, spartinti jos technologijų modernizavimą, integraciją į Europos knygų rinką ir jos informacijos tinklą bei erdvę.

Svarbiausi uždaviniai:

1. Bendradarbiauti kuriant ir tobulinant studijų programas, atskiras disciplinas ir kursus.
2. Bendradarbiauti rengiant rinkoje dirbančių specialistų profesinio tobulinimo programas.
3. Keisti informacija apie leidybos ir platinimo specialistų rengimą bei jų tobulinimosi galimybes užsienyje.
4. Bendradarbiauti planuojant ir vykdant Lietuvos knygos rinkos tyrimus.
5. Bendradarbiauti ieškant praktikos galimybių studijuojant leidybą ir knygų platinimą Lietuvos įmonėse ir užsienyje.
6. Remti leidybos studijų programos dalyvių pristatymą mugėse ir parodose, reklamuoti studijų programą ir jos absolventus.

Patvirtinti Knygos kolegijos steigėjų

2003 03 27

**VILNIAUS UNIVERSITETO KOMUNIKACIJOS FAKULTETO KNYGOTYROS IR
DOKUMENTOTYROS INSTITUTO IR KNYGOS KOLEGIJOS PARTNERYSTĖS
SUTARTIS**

2003 03 27

Partnerystės tikslas – sukurti sąlygas glaudžiam ir abipusiam bendradarbiavimui, rengiant bendrus projektus, padėti mokytis ir semtis patirties vieniems iš kitų, teikti paramą bei viešai propaguoti savo partnerius ir jų idėjas.

Knygotyros ir dokumentotyros institutas (KDI) įsipareigoja įgyvendinti su KDI mokslinės veiklos kryptimis susijusius bendrus projektus, atitinkančius Knygos kolegijos (KK) narių verslo interesus.

KDI įsipareigoja, pasitelkdamas KDI specialistų kompetenciją, konsultuoti Knygos kolegijos narius sprendžiant verslo klausimus.

KDI įsipareigoja pagal Knygos kolegijos narių poreikius sudaryti sąlygas studentams specializuotis ir, esant galimybėms, organizuoti kvalifikacijos kėlimo kursus knygų leidybos ir prekybos specialistams.

KDI įsipareigoja, kad ši partnerystė būtų viešai reklamuojama visuose KF renginiuose ir leidiniuose.

Knygos kolegijos nariai įsipareigoja remti KF studentų praktikų organizavimą ir pagal galimybes parūpinti praktikos vietas, suteikti jiems reikalingą informaciją kursiniams ir baigiamiesiems darbams, susijusiems su knygų leidyba ir prekyba, dalyvauti jų pristatymuose ir gynimuose.

KDI ir KK įsipareigoja bendradarbiauti vykdant mokslo ir rinkos tiriamuosius darbus. KK nariai įsipareigoja reklamuoti KDI ir šią partnerystę.

ALF programų koordinatorė	<i>V. Aleksiejūnaitė</i>
Lietuvos leidėjų asociacija	
Prezidentas	<i>A. Andrijauskas</i>
Lietuvos mokslinės ir mokomosios literatūros	
leidėjų ir platintojų asociacija	
Prezidentas	<i>dr. A. Mickevičius</i>
Lietuvos knygų prekybininkų asociacija	
Prezidentas	<i>A. Mažrimas</i>
Lietuvos spaustuvinių asociacija	
Prezidentas	<i>G. Citukas</i>
UAB „Petro ofsetas“	
Generalinis direktorius	<i>P. Kalibatas</i>
UAB „Baltų lankų“ leidyba	
Direktorius	<i>doc. dr. S. Žukas</i>
VĮ Seimo leidykla „Valstybės žinios“	
Direktorius	<i>M. Daulenskis</i>
VU Komunikacijos fakultetas	
Dekanas	<i>prof. D. Kaunas</i>

APDOVANOJIMAS KNYGOS KULTŪROS KŪRĖJAMS IR UGDYTOJAMS

Nedidelės valstybės sparčiai besikeičiančiame gyvenime knyga vaidina labai svarbų vaidmenį. Ji – viena esminių šalies mokslo, švietimo, kultūros bei ekonominės raidos atramų. Šalia didžiausių valstybės veikėjų su pagarba minimi asmenys, įnešę didelį indėlį į knygų paveldo išsaugojimą, tyrimą, žinių apie knygą populiarinimą, bibliofilinių tradicijų ugdymą, knygos meną, leidybą ir spaudos leidinių sklaidą.

Knyga nepraranda savo reikšmės ir elektronikos amžiuje. Knygos menininkai, mokslininkai, profesionalūs kolekcininkai ir mėgėjai, išvaizdžios knygos leidėjai ir kiti knygos kultūros puoselėtojai yra vieni tų, kurie tiesia takus Lietuvai į vieningą Europą, padeda deramai pasitikti XXI amžiaus iššūkius, o kartu saugoti bei puoselėti tautines tradicijas. Tačiau jų pastangos visuomenės ir informacinių technologijų kaitos akivaizdoje neretai lieka deramai neįvertintos. Tai ypač pastebima mūsų padėtį lyginant su užsienio šalių. Jose jau seniai įsteigtos ir teikiamos įvairios prestižinės knygos kultūros kūrėjų ir puoselėtojų premijos bei kitokios paskatos.

Pagrindinis Knygos kolegijos skiriamos premijos tikslas – pažymėti nepriklausomybės metų knygos kultūros kūrėjus ir ugdytojus, parodyti jų įnašą, taip bandant atkreipti dėmesį ir į lietuviškos knygos dabartinę būklę kaip reiškinių, jo dabarties raidos tendencijas ir sąsajas su tradicijomis.

Knygos kultūros premiją inicijavo Lietuviškos spaudos lotyniškais rašmenimis atgavimo 100-mečio minėjimo komisija ir ją įtraukė į 2003 m. gegužės 20 d. patvirtintą renginių programą. Sukurti premijos nuostatus ir juos įgyvendinti pavesta Knygos kolegijai.

KNYGOS KULTŪROS PREMIJOS NUOSTATAI

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Premijos pavadinimas: Knygos kultūros premija.
2. Premija yra vienkartinė ir siejama su Lietuvos Respublikos Seimo paskelbtais Kalbos ir knygos metais (2004-aisiais).
3. Knygos kolegijos sprendimu premija gali tapti nuolatinė.
4. Premijos lėšų fondą sudaro Knygos kolegija.
5. Premijos konkursą ir laureato (laureatų) apdovanojimą organizuoja Knygos kolegija.

2. KONKURSO TIKSLAI

6. Vykdam konkursą, siekiama šių tikslų:
 - 6.1. propaguoti knygos kultūros svarbą visuomenės dvasinei ir intelektualinei pažangai, didinti profesinės knyginės veiklos patrauklumą, plėtoti visuomenės gebėjimus veiksmingai pasinaudoti naujausiais knygos kultūros pasiekimais;
 - 6.2. skatinti asmenų, kuriančių knygos kultūrą, veiklą, tarpusavio bendradarbiavimą ir konkurenciją, didinti jų veiklos profesionalumą;

- 6.3. pasiekti, kad visuomenė būtų objektyviai informuojama apie naujausius knygos kultūros pasiekimus, knygos vietą pereinant į žinių visuomenę, jos kaitos tendencijas ir perspektyvas;
- 6.4. įvertinti šalies knygos kultūros puoselėtojų pasiekimus per nepriklausomybės metus ir informuoti šalies visuomenę apie konkurso būdu atrinktus geriausius šios srities darbus ir jų autorius.

3. KONKURSO OBJEKTAS

7. Konkurso objektas – veiklos rezultatai, pasiekti knygos meno, žinių apie knygą sklaidos, bibliofilijos, knygų leidybos ir pristatymo Lietuvos bei užsienio visuomenei srityje nepriklausomybės metais.
8. Konkursui pateikiami pasiekimai gali būti tiesioginių ir netiesioginių autorių pareigų ir funkcijų vykdymo veiklos rezultatai.

4. KONKURSO DALYVIAI

9. Konkurse gali dalyvauti knygų dailininkai, žinių apie knygą skleidėjai ir populiarintojai, bibliofilai, leidėjai, prekybininkai, parodų rengėjai ir kiti su knyga susiję asmenys.
10. Asmenis apdovanojimui gali pristatyti leidyklos ir leidėjų asociacijos, knygų prekybos įstaigos ir knygų prekybininkų asociacija, spaustuvės ir spaustuvininkų asociacija, mokslo įstaigos, bibliofilų klubai, nacionalinės ir mokslinės bibliotekos. Pristatomų asmenų skaičius neribojamas. Pristatymo rašte nurodoma, už kokius pasiekimus kuriant ir puoselėjant knygos kultūrą konkurso dalyviai pristatomi. Pagrindinė informacija apie nuopelnus pateikiama laisva forma, tačiau jų apibūdinimas turi būti visapusiškas, jame būtina atskleisti asmens pasiekimų esmę ir pobūdį, jų reikšmę visuomenei. Komisija turi teisę paprašyti papildomos informacijos apie asmens pasiekimus.
11. Konkurse dalyvauja asmenys, kurių darbai pagal konkurso nuostatus pateikti konkurso atrankos komisijai (toliau – komisija).

5. KONKURSO ORGANIZAVIMO TVARKA

12. Knygos kolegija iki 2004 m. sausio 1 d. skelbia apdovanojimų konkursą.
13. Asmenų pristatymas vyksta iki 2004 m. gruodžio 1 d.
14. Iki 2005 m. vasario 1 d. atrankos komisija įvertina konkursui pristatytų asmenų nuopelnus ir priima rekomendaciją dėl laureato vardo suteikimo nugalėtojui.

6. ATRANKOS KOMISIJA

15. Atrankos komisiją savo nutarimu sudaro Knygos kolegija. Komisiją sudaro ne mažiau kaip 7 asmenys.
16. Komisijos darbai vadovauja Knygos kolegijos skirtas komisijos pirmininkas.
17. Komisijos sprendimai priimami, dalyvaujant ne mažiau kaip 2/3 komisijos narių, paprasčia balsų dauguma. Balsams pasiskirsčius po lygiai, galutinį sprendimą priima komisijos pirmininkas.

18. Komisija sudaro įvertintų asmenų sąrašą, parengia siūlymus dėl jų skatinimo Knygos kultūros premija ir teikia Knygos kolegijai tvirtinti.
19. Komisijos nariais negali būti apdovanojimui pristatyti asmenys.

7. APDOVANOJAMŲJŲ ATRANKOS TVARKA IR KRITERIJAI

20. Asmenys apdovanojimui atrinkami pagal šiuos prioritetų tvarka išvardytus kriterijus:
 - 20.1. kiek kūryba ir veikla atitinka knygos kultūros prigimtį ir paskirtį;
 - 20.2. kūrybos ir veiklos aktualumas;
 - 20.3. kūrybos ir veiklos prieinamumas visuomenei;
 - 20.4. kūrybos ir veiklos originalumas ir įtaigumas;
 - 20.5. kūrybos ir veiklos apimtis.

8. KONKURSO LAIMĖTOJŲ SKATINIMAS

21. Apdovanotam asmeniui kartu su Knygos kultūros premija įteikiamas diplomą.
22. Jei konkurse dalyvautų daugiau apdovanojimo vertų asmenų, jiems gali būti skiriamos skatinamosios Knygos kultūros premijos.
23. Knygos kultūros premijos dydį nustato Knygos kolegija, priimdama sprendimą dėl laureato vardo suteikimo konkurso nugalėtojui.
24. Laureatui ir skatinamųjų premijų laimėtojams apdovanojimai įteikiami 2005 m. vasario mėnesį tarptautinės Vilniaus knygų mugės metu.
25. Apdovanojimo ceremoniją Knygos kolegija derina su Lietuviškos spaudos lotyniškais rašmenimis atgavimo 100-mečio minėjimo komisija.

PRIEDAS

Apdovanojimų knygos kultūros ugdytojams kandidato pristatymo forma

1. Pristatomojo vardas, pavardė, darbovietė, pareigos, adresas, telefonai, elektroninis paštas.
2. Kūrybos ir veiklos apibūdinimas.
3. Pagrindimas, kodėl veikla pristatoma konkursui.
4. Priedai (atskiros knygos, už kurias apdovanojama, pasiekimų įrodymų dokumentų kopijos, kt.).
5. Pristatančios organizacijos, įstaigos ir įmonės nuoroda.

Knygos kolegija

Arvydas Andrijauskas

Lietuvos leidėjų asociacijos prezidentas

Dr. Artūras Mickevičius

Lietuvos mokslinės ir mokomosios literatūros
leidėjų ir platintojų asociacijos prezidentas

Andrius Mažrimas

Lietuvos knygų prekybininkų asociacijos
prezidentas

Gediminas Citukas

Lietuvos spaustuvininkų asociacijos
prezidentas

Mintautas Daulenskis
VĮ Seimo leidykla „Valstybės žinios“
direktorius

Petras Kalibatas
UAB „Petro ofsetas“ generalinis
direktorius

Doc. dr. Saulius Žukas
UAB „Baltų lankų“ leidyba direktorius

Prof. Domas Kaunas
Vilniaus universiteto Komunikacijos
fakulteto Knygotyros ir dokumentotyros
instituto direktorius

Vilnius, 2003 m. rugsėjo 25 d.

*Kronikos medžiaga rinkta nuo 2002 m. lapkričio pabaigos iki 2003 m. lapkričio 30 d.
Įteikta 2003 m. gruodžio 1 d.*